

OLE HANSEN

ENTREPRISERETLIGE MELLEMFORMER

Jurist- og Økonomforbundets Forlag

Entrepriseretlige mellemformer

Denne å[* er omfattet af lov om ophavsret.

Uanset evt. aftale med Copy-Dan er det ikke tilladt at kopiere eller indscanne siden til undervisningsbrug eller erhvervsmæssig brug.

Bogen er udgivet af Djøf Forlag (www.djoef-forlag.dk)

Ole Hansen

Entrepriseretlige mellemformer

Jurist- og Økonomforbundets Forlag
2013

Denne å[* er omfattet af lov om ophavsret.

Uanset evt. aftale med Copy-Dan er det ikke tilladt at kopiere eller indscanne siden til undervisningsbrug eller erhvervsmæssig brug.

Bogen er udgivet af Djøf Forlag (www.djoef-forlag.dk)

Ole Hansen
Entrepriseretlige mellemformer

1. udgave, 1. oplag

© 2013 by Jurist- og Økonomforbundets Forlag

Alle rettigheder forbeholdes.
Mekanisk, elektronisk, fotografisk eller anden gengivelse af
eller kopiering fra denne bog eller dele heraf
er ifølge gældende dansk lov om ophavsret ikke tilladt
uden forlagets skriftlige samtykke eller aftale med Copy-Dan.

Omslag: Bo Helsted
Tryk og inddeling: AKAPRINT, Tilst

Printed in Denmark 2013
ISBN 978-87-574-2889-9

Jurist- og Økonomforbundets Forlag
Gothersgade 137
1123 København K

Telefon: 39 13 55 00
Telefax: 39 13 55 55
e-mail: forlag@djoef.dk
www.djoef-forlag.dk

Denne å[* er omfattet af lov om ophavsret.

Uanset evt. aftale med Copy-Dan er det ikke tilladt at kopiere eller indscanne siden til undervisningsbrug eller erhvervsmæssig brug.

Bogen er udgivet af Djøf Forlag (www.djoef-forlag.dk)

Indholdsfortegnelse

Forord	11
Del I. Introduktion	13
Kapitel 1. Bogens emne og problemfelt	15
1. Nye aftaleformer i byggeriet – entrepriseretlige mellemformer	15
2. Bogens systematik	18
Kapitel 2. Entrepriseretlige mellemformer – baggrund og kontekst	19
1. Indhold	19
2. De etablerede enterpriseformer	20
2.1. Traditionel fase- og ydelsesopdeling: Udførelsesentreprise	20
2.2. Totalentreprise	22
2.3. Rådgivningsaftalen	24
3. Bygge- og anlægssektoren i udvikling	24
3.1. Forandring	24
3.2. Teknologisering	25
3.3. Specialisering	26
3.4. Centralisering	27
3.5. Internationalisering	27
3.6. Service-orientering	28
3.7. Lean construction, management og strategiske samarbejder	29
4. De entrepriseretlige mellemformer	30
Kapitel 3. Hvilke krav bør stilles til standardvilkår for entreprise?	33
1. Indhold	33
2. Dansk entrepriseret som et autonomt retsområde	33
3. Krav til standardvilkår	36
4. Dansk entrepriseret i en international kontekst	40
5. Hvilke omstændigheder begrunder revision?	41

Indholdsfortegnelse

Kapitel 4. Nye aftaleformer i byggeriet – oversigt og begrebsanvendelse	43
1. Indhold	43
2. Tidligt udbud	44
3. Efterprojektering	45
4. Entreprenørrådgivning	45
5. (Udvidet) projektgranskning	46
6. Udbud på forprojekt, mellemudbud, mv.	47
7. Udbud på funktionskrav/funktionsbeskrivelser – »partiel« eller »sekventiel« totalentreprise	48
8. Systemleverance	50
9. Projekteringsamarbejde	51
10. Partnering	51
11. Offentlig-privat partnerskab (OPP)	53
12. ESCO	54
13. Generelt	55
Del II. De etablerede entrepriseformer	57
Kapitel 5. AB 92	59
1. Indhold	59
2. AB 92 er vilkår for traditionel udførelsesentreprise	59
2.1. AB 92 § 2, stk. 2	59
2.2. Risiko	63
2.3. Ændringsregler	63
2.4. Mangeldefinition	65
3. Fravigelse af den traditionelle fase- og ydelsesopdeling – udbudsstandardens præceptive kerne	65
4. Internationalt perspektiv	69
5. Konklusioner og perspektiv	73
Kapitel 6. ABT 93	75
1. Indhold	75
2. ABT 93 og totalentreprise i dansk og udenlandsk ret	76
3. De individuelle vilkårs principielle potentiale	78
4. ABT 93 og mellemformer. Hvem bærer projekteringsansvaret?	79
5. Kravet til bygherrens udbud i ABT 93 § 2, stk. 2	83
6. Vilkår om jordbundsforhold mv.	86
7. Vilkår om myndighedskrav	90
8. Andre individuelle klausuler	93

9. Konklusioner og perspektiv	94
Kapitel 7. ABR 89	97
1. Indhold	97
2. Den rådgivende teknikers ydelse	97
2.1. Bygherrens rådgivningsbehov og rådgivningens former	97
2.2. Projektering	99
2.3. Andre rådgivningsopgaver og »bygherrrådgivning«	104
3. Rådgivningsansvaret	105
3.1. Generelt	105
3.2. Projekteringsansvar	107
3.2.1. Projekteringsfejl	107
3.2.2. Forglemmelser, uklarheder, mv.	108
3.3. Ansvar for anden rådgivning; grænseflader	111
3.4. Ansvarsbegrænsninger, bevis for tab, mv.	113
4. Konklusioner og perspektiv	114
Del III. Entrepriseretlige mellemformer – typetilfælde	117
Kapitel 8. Entreprenørens reaktionspligt og pligt til projektgranskning	119
1. Indhold	119
2. Entreprenørens reaktionspligt efter AB 92 – fortolkningsregel og selvstændig kontraktuel forpligtelse	120
3. Reaktionspligtens nærmere indhold	122
3.1. Det forsigtige udgangspunkt	122
3.2. Skærpende omstændigheder	124
4. Individuelle vilkår om (udvidet) projektgranskning og lignende	128
5. Reaktionspligten når entreprenøren tillige har påtaget sig en projekteringsforpligtelse	130
6. Konklusioner og perspektiv	133
Kapitel 9. Entreprenørens detailprojektering – udbud på forprojekt, mellemudbud og lignende	135
1. Indhold	135
2. Nærmere om aftaleformen og om pligten til at detailprojektere	137
3. Dansk entrepriseretlig teori	141
4. Oprindelig aftalt detailprojektering	143
4.1. Dansk afgørelsespraksis	143

Indholdsfortegnelse

4.1.1.	Tilfælde, hvor entreprenøren er fundet ansvarlig for detailprojektering	143
4.1.2.	Afgrænsningstilfælde	145
4.1.3.	Tilfælde, hvor entreprenøren ikke er fundet ansvarlig for detailprojektering, som denne har påtaget sig at udføre	147
4.2.	Udenlandske standardvilkår	150
4.3.	Sammenfatning	151
5.	Entreprenørens projektforslag	152
5.1.	Dansk afgørelsespraksis	152
5.1.1.	Tilfælde, hvor entreprenøren ikke er blevet pålagt et projekteringsansvar	152
5.1.2.	Tilfælde hvor entreprenøren er blevet pålagt et projekteringsansvar	155
5.2.	Udenlandsk ret	156
5.3.	Sammenfatning	158
6.	Konklusioner og perspektiv	159
Kapitel 10. Funktionsbestemte ydelser (sekventiel totalentreprise)		163
1.	Indhold	163
2.	Funktionsbeskrivelsens kendeteogn	165
3.	Retsvirkningen af aftalte funktionskrav	166
3.1.	Projektering udtrykkeligt aftalt	166
3.2.	Ingen udtrykkelig aftale om projekteringsforpligtelse	168
3.3.	Dobbeltbeskrivelse	173
3.4.	Snitfladeproblemer	175
4.	Særligt om systemleverancer	177
5.	Konklusioner og perspektiv	180
Kapitel 11. Projekteringssamarbejder, partnering, mv.		183
1.	Indhold	183
2.	Teoretiske overvejelser og afgørelsespraksis generelt	184
3.	Partnering og lignende samarbejdsformer	189
3.1.	Nærmere om partnering	189
3.2.	Projekteringsfællesskaber i partnering	190
3.3.	Projektoptimering, mv.	193
4.	Konklusioner og perspektiv	196